

SÖZCÜKTE KÖK VE EK

KÖK

Bir sözcüğün bütünüyle anlam ilişkisi olan en küçük parçasına kök denir.

1. İsim Kökü: Varlıkların, kavramların, duyguların ismi olan köklere isim kökü denir. İsim kökleri “-mek, -mak” mastar eki ile okunmaz.

kitap, kitaplar, kitaplık, gözlük, yolcu, ödevim...

2. Fiil Kökü: İş, oluş veya durum bildiren köklere fiil kökü denir. Fiil kökleri “-mek, -mak” mastar ekiyle okunur.

gel-, bak-, bilgi, silgi, bulmuş, uyudu...

ÇEKİM EKİ

YAPIM EKİ

Eklendiği sözcüğün anlamını ve türünü değiştirmeyen eklerdir.

1. İSİM ÇEKİM EKLERİ

a. Çoğul Eki: Eklendiği ismin sayısını fazlaştıran eklerdir. “-ler, -lar” kitap-**lar**

b. Hal (durum) Eki:

-Yalın hal: ev

-Belirtme hali: “-ı, -i, -u, -ü” ev-**i**, okul-**u**

-Yönelme hali: “-e, -a” ev-**e**, okul-**a**

-Bulunma hali: “-de, -da, -te, -ta” ev-**de**

-Çıkma-ayrılma hali: “-den, -dan, -ten, -tan” ev-**den**, sınıf-**tan**

c. İyelik Eki (aitlik-sahiplik): İsmine kime ait olduğunu bildiren eklerdir.

(benim) ev-**im** / (senin) ödev-**in**

d. Tamlayan (ilgi) Eki: “-ın, -in, -un, -ün” ev-**in** camı / okul-**un** kapısı

2. FİİL ÇEKİM EKLERİ

a. Kip Eki: “-miş, -di, -yor, -ecek, -r, -meli” gel-**miş**, bak-**tı**, oku-**yor**, yaz-**acak**

b. Kişi (şahıs) Eki:

gel-di-**m** (ben) / gel-di-**n** (sen)

gel-di-**k** (biz) / gel-di-**niz** (siz)

Eklendiği sözcüğün her zaman anlamını değiştirir. Bazen de türünü değiştirir.

1. İsimden İsim Yapan Yapım Eki

şeker-lik / ev-siz / üç-üncü
renk-li / ev-cil / acı-msı

2. İsimden Fiil Yapan Yapım Eki

baş-la- / az-al- / yaş-a-
ev-len- / dert-leş-

3. Fiilden İsim Yapan Yapım Eki

seç-im / bil-gi / dal-gın
çalış-kan / dal-gıç / gör-sel
dik-iş / yat-ak

4. Fiilden Fiil Yapan Yapım Eki

yürü-t- / çık-ar- / çöz-ül-
kaz-ı- / yaz-dır-

BİLGİ: Yapım ekleri bazen eklendiği sözcüğün türünü (isim / fiil) değiştirir.

sil- (fiil kökü)

sil-**gi** (-gi ekini alınca isim oldu.)

su (isim kökü)

su-**la-** (-la ekini alınca fiil oldu)

